

FOTO WALTER HERFST

Heijplaat mist de waterbus

Door einde waterbuslijn vormt het water niet langer de kortste weg naar de stad voor bewoners Heijplaat, maar juist een barrière.

Aankomst van de fietsveer bij de **halte Heijplaat/RDM**, op Rotterdam-Zuid.

Het fietsveer, aangedreven op diesel, **tijdens de oversteek**. Het fietsveer pendelt alleen in de spits op en neer: tussen 7.00 en 9.00 uur en tussen 14.30 en 18.00 uur.

Op Heijplaat stapt Kim de Groot om 9.00 uur met haar fiets op de Watertaxi. Het is voorlopig de laatste afvaart met het fietsveer tot 's middags kwart voor drie. „Het verdwijnen van de waterbus was voor ons een klein drama”, zegt De Groot, die sinds een jaar op Heijplaat woont.

Op 1 januari verdween waterbuslijn 18. Sindsdien vaart een elektrische boot van de Watertaxi vier keer per uur tussen Heijplaat en Marconistraat. De fiets kon niet mee. Na protest van bewoners kwam er alsnog een fietsveer in de spits als proef voor een jaar. „Dat scheelt, maar de tijden komen niet altijd uit”, zegt De Groot. Noodgedwongen gebruikt haar gezin vaker de auto. Fietsen is met twee kinderen (7 en 10 jaar) geen optie. „Een keer fietsten we naar de Maastunnel, daar deden we 50 minuten over.”

Nog een ergernis: de Watertaxi valt niet onder het OV waardoor je niet kan betalen met je OV-kaart (voor studenten is het wél gratis). Kinderen reizen dit jaar gratis met het OV, zegt De Groot, maar niet hier. „Dat scheelt ons zo'n 900 euro.”

De snelste weg van Heijplaat naar de stad is over water, stelt bewoner en lid van actiegroep Waterbuslijn 18, Peter Koen uit Heijplaat. Nu lijn 18 is verdwenen, vormt het water niet langer een weg maar juist een barrière, zeggen bewoners. „Het steekt dat we op een plek wonen in Rotterdam waar we geen verbinding meer hebben met de stad”, zegt bewoner Lucas Bos. „Het vervoer dat we nu hebben is in alle opzichten minder dan hoe het was.”

Uit een enquête, opgesteld door bewonersvereniging Wijplaat, blijkt dat 99 procent - van de 180 bewoners die de enquête invulden - gebruik maakte van de waterbus. Twee op de drie namen daarbij de fiets mee. Slechts een op de vijf bewoners zegt nu met de Watertaxi te gaan.

Tot 1 januari dit jaar verbond waterbuslijn 18 Heijplaat met de Sint Jobshaven (bij de Lloydpier), Katendrecht en de

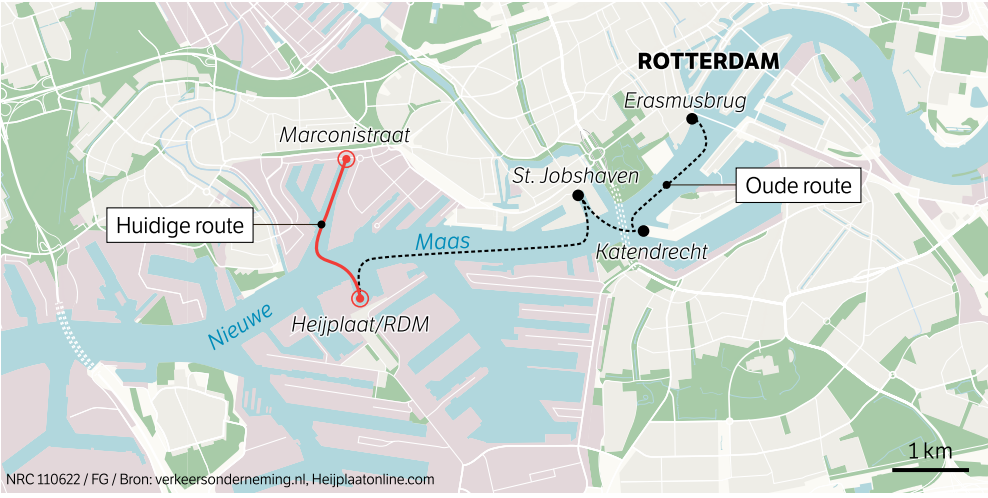
REPORTAGE WATERVERVOER

Verscheurd door het einde van waterbuslijn 18

Het stopzetten van een cruciale waterbuslijn brengt bewoners Heijplaat in de knel. Het alternatief, een elektrische boot naar Marconistraat, voldoet niet. De impact op de wijk is groot.

Tekst **Marjolein Kooyman** Foto's **Walter Herfst**

Wat is de nieuwe route en wat was de oude?

Erasmusbrug. De waterbus voer twee keer per uur en werd uitgebaat door vervoerder Arriva en rederij Doeksen. In coronajaar 2020 voeren 108.630 mensen met lijn 18. In andere jaren zijn dat er bijna drie keer zoveel. Hoeveel precies wil de gemeente niet delen. Het contract van de vervoerder liep af en in de nieuwe aanbesteding stond de eis dat het vervoer over water duurzamer moest worden. Na 2030 zelfs uitstootvrij. Geen enkele aanbieder schreef zich in.

Eisen versoepeld

Daarom werden de eisen versoepeld en het budget verhoogd. Het vervoer tussen de Erasmusbrug en Drechtsteden werd aanbesteed door de provincie en gegund aan Blue Amigo. Het traject van waterbuslijn 18 viel onder de gemeente Rotterdam en kwam, voor de komende vijftien jaar, in handen van de Watertaxi. Lijn 18 verviel.

Wel kwamen er elektrische watertaxi's met een capaciteit van 50 mensen die vier keer per uur varen tussen Heijplaat en Marconistraat. In de spits is er het fietsveer, die overigens vaart op diesel. Daarnaast is er een veer tussen Katendrecht en Charlois.

„Hiermee draagt ook het personenvervoer over water bij aan de inzet (...) voor schoon, stil en energiezuinig vervoer”, schreef de gemeente in een persbericht. Het elektrische vervoer kent ook nadelen. De scheepjes varen „heel erg slóom”, zegt Koen. „En de techniek van nu is nog niet zo ver om langere stukken te varen op hoge snelheid”, zei directeur Daan van der Have van Watertaxi Rotterdam eerder tegen Rijnmond. En dus worden de passagiers van Heijplaat over gevaren naar de Marconistraat, het kortste stukje.

„Dat traject is geen oplossing als je in de stad moet zijn”, zegt bewoner Lucas Bos. „Er is gekozen voor de technologie en daarbij is compleet voorbijgegaan aan de wensen van bewoners”, zegt Koen.

Heijplaat telt inmiddels ruim 1.700 bewoners, de afgelopen twee jaar werden er 170 duurzame woningen gebouwd. In de

brochures van ‘Het verborgen geheim’ wordt nog steeds geadverteerd met waterbuslijn 18. „Je was met een zucht en een scheet in het centrum en nu is dat niet meer”, zegt voorzitter Jeffrey Kruis van de wijkraad. Het verbeteren van de bereikbaarheid wordt een van de speerpunten van de wijkraad.

Kruis zegt dat bewoners nu „de auto in worden gedwongen om efficiënt het centrum te bereiken”. 80 procent van de bewoners zegt in de enquête inderdaad de auto te gebruiken als alternatief voor het wegvallen van lijn 18. Een deel van de bewoners gaat met de bus (30 procent) of de (elektrische) fiets: 25 procent. Lucas Bos kocht een scooter. „Dat had ik nooit gedaan als de waterbus nog had gevaren.”

„Toen we hoorden dat lijn 18 zou stoppen, raakten bewoners in paniek”, zegt Bos. Want hoe moet het als hun kind oud genoeg is om naar de middelbare school te gaan? Bewoner Sven Schuiling heeft een zoon van tien. „Straks kan hij gebruik maken van het fietsveer, maar wat als hij de eerste twee uur vrij heeft, of eerder naar huis mag? Dat gaat dan niet.”

Op de noordoever staan huurfietsen van de Watertaxi voor vervoer naar het metrostation. „Daar passen kinderen niet op”, zegt Schuiling. Diezelfde fietsen op Heijplaat zijn door vandalen vanaf de kade de Nieuwe Maas in geduwd.

Overwerken kan niet meer

Schuiling verhuisde anderhalf jaar geleden met zijn gezin van Rotterdam-West naar Heijplaat. „Tot 1 januari ging dat prima. Mijn zoon kon zelf met de waterbus naar vriendjes bij de Lloydpier, hij ging daar naar capoeïrales.” Zelf nam Schuiling zaterdagochtend zijn fiets mee op de waterbus naar de markt in de stad. Sinds januari kan dat niet meer: de fietsveer vaart niet in het weekend. En overwerken kan niet, want dan komt hij niet meer thuis met de fiets.

Vanaf het aanmeerpunt is metrostation Marconiplein nog 10 minuten lopen. De route gaat langs loodsen, parkeergarages en een braakliggend terrein. Schuiling:

„Mijn vrouw vindt het daar zo onheimisch dat ze vijf keer per week met de auto naar haar werk gaat.” Het verdwijnen van de waterbus heeft zo'n grote impact op het gezin dat ze spreken over verhuizen. „We voelen ons verscheurd. Aan de ene kant willen we hier iets opbouwen. Aan de andere kant zien we geen andere uitweg dan vertrekken.”

'Bar en boos'

Door de nieuwe verbinding is de bereikbaarheid van de werkplaats op Heijplaat voor studenten Industrieel Product Ontwerp van de Hogeschool Rotterdam „bar en boos”, zegt hoofddocent Mark Smit. Bij industrieel ontwerpen testen studenten regelmatig tussendoor of een ontwerp werkt zoals ze dat bedacht hebben. „Even snel een modelletje maken”, zegt Smit. Dat deden studenten in de speciaal daarvoor ingerichte werkplaats. De opleiding zelf bevindt zich vlakbij de Euro-mast. „Je was er zo. Tien minuten lopen naar de Lloydpier en dan nog tien minuten uitwaaien op de waterbus.”

Sinds januari kost dat meer tijd. „Alleen als ze de hele dag gaan, is het te doen”, zegt Smit. Door de beperkte bereikbaarheid is de werkplaats geen seri-euze onderwijslocatie meer, zegt hij. „Dat

is heel vervelend, onhandig én zonde.”

Hogeschool Rotterdam laat weten dat vertrekken uit Heijplaat zeker geen optie is. „We verstevigen er juist het praktijk-onderwijs”, zegt een woordvoerder. De huidige verbinding kent ook voordelen blijkt uit de ervaring van studenten. Zo vaart de watertaxi frequenter en duurt de reis korter. „Nadeel wat ervaren wordt, is dat de opstapplaats verder van de school-locaties is.”

Een petitie tegen het verdwijnen van de waterbus werd ruim 1.600 keer ondertekend - ook door bewoners op Katendrecht. „Om naar het centrum te gaan, moeten we nu omfietsen via de Erasmusbrug óf met het fietsveer naar Charlois en vanaf daar via de Maastunnel”, zegt Thea Philipse, die op Katendrecht woont. Voorheen kon ze rechtstreeks het water over. „Via de brug is het kilometers om. En in de spits ben je veel tijd kwijt als je met je fiets in de lift van de Maastunnel wil.”

'Hup, naar de overkant'

De waterbus wordt gemist in de wijk, zegt Philipse. „Het hield mensen mobiel, gezond en sociaal. Hup, even op de boot met de fiets naar de overkant en dan zo de stad in. Die drempel ligt nu hoger.”

Wat ook steekt is het contact met de gemeente. „Ons is niet gevraagd hoe wij dachten over de waterbus en het verdwijnen daarvan”, zegt Philipse. „Participatie was er niet, we zijn voor een voldongen feit gesteld.”

Ook Koen baalt dat niet eerder met bewoners overleg is gevoerd. „Had ons op voorhand gevraagd waar we behoefte aan hadden, niet achteraf. Nu is het contract met de nieuwe aanbieder al ondertekend en kun je ons bewoners nooit meer tevreden stellen.”

De terugkeer van de volledige lijn 18 zit er niet meer in, zeggen bewoners. „Maar het zou voor ons al heel veel schelen als de watertaxi aanmeert bij de Sint Jobshaven en we altijd de fiets mee kunnen nemen”, zegt Bos. „Uiteindelijk is dit een klein verhaal, maar wel veelzeggend in hoe de gemeente omgaat met bewoners.”

De elektrisch aangedreven Watertaxi vaart **vier keer per uur** tussen Heijplaat en Marconistraat.

Reactie woordvoerder wethouder

‘Er zijn ook voldoende mensen te vinden die positief zijn’

„Het is bij ons bekend dat een aantal bewoners van Heijplaat ontevreden is en blijft over de veerdienst die Watertaxi biedt”, schrijft een woordvoerder van wethouder Judith Bokhove (mobiliteit, GroenLinks) in een reactie op vragen van NRC. „Dat is jammer, maar ook moeilijk te veranderen.”

Hij benadrukt dat niet iedereen negatief is over de nieuwe verbinding. „We hebben interviews gehad met gebruikers van het veer, daar zijn ook voldoende mensen te vinden die positief zijn.”

Voor drie andere verbindingen in de stad zijn bij de aanbesteding wél eisen gesteld voor het vervoer van fietsen omdat deze verbindingen onderdeel uitmaken van het fietsnetwerk. Dat geldt niet voor de verbinding tussen Heijplaat en Marconistraat. „Er is wel degelijk geluisterd naar de bewoners, daaruit is ook het extra fietsveer ontstaan.” Deze vaart op diesel omdat nog geen geschikt elektrisch vaartuig beschikbaar was. „Als de pilot succesvol blijkt, wordt ook deze verbinding elektrisch.”